

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5419201264
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Brniaková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5419201264.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Brniakovej a členov senátu: JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Andreja Kekelyho, v právnej veci žalobcu: U. I. I., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom N. - X. X, právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., so sídlom Žilina, Sládkovičova 13, IČO: 47 253 339 a žalovaných: 1/ U. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom N. - X. XXX, 6/ M2B SERVICES LTD, so sídlom The Apex, Sferiffs Orchard, Coventry, England, CV1 3PP, IČO: 09429467, 7/ BENNOLIVE s.r.o., so sídlom Praha 4, Michle, Jaurisova 515/4, Česká republika, IČO: 070 71 477, žalovaní 1/, 6/ a 7/ právne zastúpení: JUDr. Pavel Polakovič, advokát, so sídlom Bratislava, Detviarska 14, IČO: 52 701 433, o zriadenie vecného bremena k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/38/2019-489 zo dňa 20.06.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/38/2019-489 zo dňa 20.06.2022 vo výrokoch I. a IV. **p o t v r d z u j e .**

II. Vo výrokoch II., III. a V. zostáva rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/38/2019-489 zo dňa 20.06.2022 **n e d o t k n u t ý .**

III. Žalovaným v rade 1/, 6/ a 7/ **p r i z n á v a** voči žalobcovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom č. k. 10C/38/2019-489 zo dňa 20.06.2022 (ďalej len napadnutý rozsudok) výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. konanie voči žalovaným voči 2a/ až 5/ zastavil, výrokom III. konanie voči žalovanému 6/ zastavil, výrokom IV. žalovaným 1/, 6/ a 7/ priznal nárok proti žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100% a výrokom V. žalovaným 2a/ až 5/ náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že sa žalobca žalobou, ktorá bola súdu doručená dňa 23.09.2019 v znení jej opravy a doplnenia podaniami zo dňa 12.11.2019 a 02.01.2020 proti žalovaným v rade 1/ až 7/ domáhal zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez pozemok parcela registra „C“ č. 4597/6, trvalý trávny porast o výmere 47 m², zapísaný na LV č. XXXXX v k. ú. N., v prospech pozemkov parcela registra „C“ č. 1019/4, trvalý trávny porast o výmere 13 m², parcela registra „C“ č. 1019/6, trvalý trávny porast o výmere 8 m² a parcela registra „C“ č. 1020/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 56 m², zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. N., bez náhrady, zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu

cez pozemky parcela registra „C“ č. 1019/5, trvalý trávny porast o výmere 5 m², zapísaný na LV č. XXXXX v k. ú. N., parcela registra „E“ č. 4681/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 6 m², zapísaný na LV č. XXXX v k. ú. N. a parcela registra „E“ č. 4683/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 269 m², zapísaný na LV č. XXXXX v k. ú. N., v prospech pozemkov parcela registra „C“ č. 1020/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 56 m², parcela registra „C“ č. 1019/2, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 4 m² a parcela registra „C“ č. 1019/3, trvalý trávny porast o výmere 69 m², zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. N., bez náhrady, ako aj náhrady trov konania. Žalobca dôvodil, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností - pozemkov nachádzajúcich sa v k. ú. N.: parc. č. 1019/2, 1019/3, 1019/4, 1019/6, 1020/1 (na tejto parcele je postavená stavba žalobu - chata súpisné č. X), 1020/2, 1020/3, 1021, 4597/2, 4597/3 4597/5. Po nadobudnutí vlastníckeho práva k uvedeným pozemkom mal žalobca riadny a nerušený prístup k príľahlým pozemkom a bol mu cez ne umožnený bezproblémový prechod a prejazd, a to za účelom užívania jeho vlastníckeho práva s ohľadom na skutočnosť, že príľahlé pozemky tvorili historicky vzťah so stavbou - chatou žalobcu postavenou na parcele č. 1020/1. Bezproblémový prechod a prejazd cez príľahlé pozemky bol zaužívaný aj pre predchádzajúcich vlastníkov chaty stojacej na parc. č. 1020/1, a to na základe dlhotrvajúcej zvyklosti. K narušeniu tejto zvyklosti pristúpil jednostranný zákaz a obmedzenie akéhokoľvek prechodu a prejazdu cez príľahlé pozemky voči žalobcovi a jeho rodine, čím im bol de facto obmedzený priamy vstup do chaty stojacej na parc. č. 1020/1, ktorý historicky viedol cez parcelu č. 4597/6 a sčasti cez parcelu č. 1019/5. Čo sa týka parc. č. 4681/1 a parc. č. 4683/1, tieto parcely žalobca využíva na opravné a čistiace práce, ktoré si vyžaduje jeho chata. Na jar roku 2019 bolo žalobcovi zo strany pána P. W., ktorý býva spolu so žalovaným v 1/ rade v rodinnom dome súpisné č. XXX, stojacom na parc. č. 1024/2, opakovane bránené v prechode a v prejazde cez príľahlé pozemky v blízkosti chaty. Bez súhlasu príslušného stavebného úradu pán W. osadil na hranicu medzi parcelami č. 4597/6, 4597/3 a 4597/2 čiernu stavbu - bránu, čím úplne žalobcovi a jeho rodine zamedzil prístup do chaty stojacej na parc. č. 1020/1. Žalobca nemá inú možnosť prístupu na svoje nehnuteľnosti a svoj nárok opiera o úpravu podľa § 151n a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Požadované právo prejazdu cez príľahlé pozemky, sa má týkať osobných motorových vozidiel a vozidiel do 3,5 tony (vozidlo rýchlej zdravotnej služby).

Žalovaní v rade 1/, 6/ a 7/ sa k žalobe vyjadrili tak, že nie je žiaden dôvod na to, aby súd žalobe vyhovel a zároveň nevedia, ako žalobca prišiel na to, že sa vecné bremeno zriaďuje bezodplatne.

Žalovaní v rade 2/ až 4/ sa k žalobe vyjadrili tak, že súhlasia so zriadením vecného bremena na pozemku parc. č. 4681/1, ktorého sú vlastníkmi. Žalobcovi nikdy nebránili v prístupe k jeho nehnuteľnosti cez ich pozemok č. 4681/1.

Žalovaný v rade 5/ sa vyjadril k žalobe tak, že súhlasí so zriadením vecného bremena ohľadne jeho pozemku pre žalobcu a jej rodinných príslušníkov.

Podaním, ktoré bolo súdu doručené 27.07.2020, po jeho upresnení na pojednávaní dňa 09.06.2021 zobral žalobca žalobu voči žalovaným 2/ až 5/ ohľadne pozemku parc. č. 4681/1 späť, nakoľko s uvedenými žalovanými uzatvoril darovaciu zmluvu ohľadom prevodu predmetného pozemku.

V priebehu konania zomrel žalovaný v rade 3/, žalovaný v rade 2/ a žalovaný v rade 4/. Súd prvej inštancie, postupujúc podľa § 63 zákona č. 160/2015 Z. z. (Civilný sporový poriadok - ďalej len CSP), rozhodol uzneseniami č. k. 10C/38/2019-296 z 24.09.2020, č. k. 10C/38/2019-405 zo dňa 29.09.2021 a č. k. 10C/38/2019-445 zo dňa 21.03.2022 o pokračovaní s dedičmi označených žalovaných, označenými ako 3a/ až 3d/, 2a/ a 2b/ a 4a/ až 4e/.

Na pojednávaní dňa 20.06.2022 žalobca zobral späť žalobu voči žalovanému v rade 6/, nakoľko na LV č. XXXXX, kat. úz. N., na ktorom sú zapísané dotknuté pozemky parc. č. 1019/5 a 4597/6, ku ktorým sa žalobca domáha vecného bremena práva prechodu a prejazdu, je aktuálne ako výlučný vlastník zapísaný už len žalovaný v rade 7/.

Na pojednávaní dňa 20.06.2022 súd prvej inštancie nepripustil zmenu žaloby, postupujúc podľa § 143 ods. 1 CSP v nadväznosti na návrh právneho zástupcu žalobcu, nakoľko výsledky dovtedy vykonaného konania, v ktorom sa žalobca ako vlastník stavby (domu - chaty súp. č. 8) počas celej doby konania domáhal zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez príľahlé pozemky z dôvodu, že nemá iný prístup k tejto stavbe, teda zriadenia vecného bremena podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, by nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe. Navrhovanou zmenou sa žalobca domáha deklaratórneho výroku rozhodnutia o tom, že vecné bremeno nadobudol výkonom práva - vydržaním, teda podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal jednak na sudcovskú koncentráciu, pokiaľ ide o doplnenie nových skutkových tvrdení žalobcu, ktoré boli uvedené oneskorene a jednak na stav konania veci, ktorá sa na pojednávaní dňa 20.06.2022, po pomerne rozsiahlom dokazovaní nachádzala v štádiu tesne pred meritórnym rozhodnutím. Pripustenie navrhovanej zmeny žaloby by toto konanie predĺžilo a navyiac dokazovanie aj s

ohľadom na ďalšie navrhované dôkazy by bolo zamerané na preukazovanie iných skutočností, ako tomu bolo doposiaľ (aktuálne tvrdené vydržanie vecného bremena oproti doposiaľ požadovanému zriadeniu vecného bremena rozhodnutím súdu v prospech žalobcu ako vlastníka stavby - chaty).

Súd prvej inštancie dospel k záveru, podľa ktorého žaloba dôvodná nie je. Skonštatoval, žalobca ako vlastník chaty súpisné č. X, postavenej na pozemku parc. č. 1020/1 tvrdil, že sa nemá (on ani jeho rodina) ako inak dostať k tejto chate, len cez pozemky žalovaného v rade 7/ parc. č. 4597/6 a 1019/5, ohľadne ktorých žiada zriadiť vecné bremeno. Z vykonanej obhliadky a zároveň aj z vyjadrení samotného žalobcu však podľa záveru súdu prvej inštancie vyplynul opak. Bolo jednoznačne zistené, že žalobca má k jeho chate prístup cez jeho pozemky par. č. 4597/2, čo je pozemok slúžiaci ako príjazdová cesta, parc. č. 4597/3, čo je pozemok, na ktorom žalobca v čase obhliadky parkoval osobné motorové vozidlo, č. 1019/3 a 1019/4, pričom takýto prístup ešte v nedávnej dobe žalobca, ako aj jeho rodina využívali. Išlo o prístup cez bránku, ktorú znefunkčnil manžel žalobcu, po schodíkoch

ku chate žalobcu. Súd prvej inštancie na tomto mieste poukázal na to, že uvedené skutočnosti zároveň vyplývajú z vytyčovacieho plánu založeného v spise na č. listu 229,

z fotodokumentácie predloženej stranami sporu, a tiež z fotodokumentácie vyhotovenej súdom prvej inštancie na vykonanej obhliadke. Skutočnosť tvrdená žalobcom, že mu uvedený prístup „nevyhovuje“, je irelevantná, pretože je len na žalobcovi, akým spôsobom si cez svoje pozemky urobí prístup ku svojej chate. Pokiaľ žiadal zriadiť vecné bremeno aj na pozemok žalovaného v rade 1/, konkrétne parc. č. 4683/1 za účelom manipulovania s mrežou

na kuchynskom okne chaty a za účelom kosenia trávnik, aj v tejto časti súd prvej inštancie vyhodnotil žalobu ako nedôvodnú, pretože tvrdené dôvody uvádzané žalobcom nie sú dôvodmi, pre ktoré by bolo nevyhnutné zriaďovať vecné bremeno a obmedzovať tak žalovaného v rade 1/ ako vlastníka príslušného pozemku.

O trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými v rade 1/, 6/ a 7/ bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP, nakoľko

vo vzťahu k žalovaným 1/ a 7/ bola žaloba zamietnutá a vo vzťahu k žalovanému 6/ žalobca procesne zaviniel zastavenie konania. O trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými v rade 2a/ až 5/ bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že žalobca voči týmto žalovaným procesne zaviniel zastavenie konania, v nadväznosti na čo by týmto žalovaným voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania svedčil, avšak nakoľko zo spisu vznik trov konania na strane týchto žalovaných nevyplýva, nebola im náhrada trov konania priznaná.

3. Podaním zo dňa 09.09.2022 podal žalobca voči výrokom I. a IV. odvolanie. V úvode odvolania vymedzil dôvody odvolania podľa úpravy § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Poukazujúc na bod 26. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie tvrdil, že nadobudol nehnuteľnosť - predmetnú chatu v stave, kedy k nej bol bezproblémový prístup motorovým vozidlom aj peši rovno k hlavnému vchodu z prístupovej cesty. Žalovaný v rade 7/ zmenil účelové určenie prístupovej cesty (parciel č. 4597/6 a 1019/5) na trvalý trávny porast a zastavaná plocha, nádvorie, osadil na hranici týchto pozemkov bránu, ktorú uzamyká a žalobca cez ňu nemôže prejsť. Pokiaľ súd vyhodnotil, že žalobca má prístup

cez odstavňú plochu spojenú s prístupovou cestou - parc. č. 4597/3, žalobca uviedol, že sa týmto prístupom nedajú premiestňovať väčšie predmety, tento prístup nie je dostatočný, napríklad ani pre záchranné zložky, a teda k jeho chate nie je dostatočný a riadny prístup. Žalobcovi nie je zrejmé, prečo by mal vynakladať prostriedky na vybudovanie nového prístupu. Súd uvádza, že má prístup po svojej nehnuteľnosti parc. č. 4597/2 (príjazdová cesta vo vlastníctve žalobcu), žalobca však zvyrazňuje, že je zrejmé, že príjazdová cesta pokračuje pozemkami žalovaného v rade 7/ parc. č. 4597/6 a č. 1019/5, ktoré tiež slúžia ako príjazdová cesta, čo je vyznačené v katastri nehnuteľností - v katastrálnej mape, ale aj v reálnom stave. Ako príjazdová cesta tieto parcely slúžili a svedčia o tom aj vyjadrenia žalovaných v rade 2/ až 5/, ktorí so zriadením vecného bremena v zmysle návrhu žalobcu súhlasili. Ak žalobca žiadal zriadiť vecné bremeno k pozemku žalovaného v rade 1/ č. 4683/1 pre potreby manipulovania s mrežou a kosenia trávnik, vymedzil tieto dôvody, pretože žalovaní stavajú ploty na hraniciach svojich pozemkov, čím žalobcovi znemožňujú manipulovať s mrežou a kosiť trávnik, a tým mu znemožňujú plniť jeho povinnosti vlastníka. Žalobca uviedol, že súd nepripustil oboznámenie fotografie predloženej žalobcom, ktorá zachytáva osadenie plotu, ktorý mu znemožňuje prístup od zadnej strany chaty k zadnej stene (mreža na okne, kosenie trávy). Trvá na zriadení vecného bremena aj k pozemku žalovaného v rade 1/ č. 4683/1

za účelom prístupu k nehnuteľnosti - k stavbe postavenej na pozemku parc. č. 1020/1 a ku pozemku parc. č. 1019/2, 1019/3. Žalobca nemá riadny a bezproblémový príjazd a prístup ku hlavnému vchodu chaty, pretože žalovaný osadil do stredu príjazdovej cesty železnú bránu, ktorú uzamyká. S názorom

súdu prezentovaným po predbežnom právnom posúdení a to, že žalobca má k nehnuteľnosti aj iný prístup a je len na ňom, ako si prístup urobí po svojich pozemkoch, žalobca nesúhlasí.

Prístupová cesta ku chate žalobcu tam bola historicky, a to cez pozemky žalovaného v rade 7/ a bez nej by chata ani nemohla byť postavená. Na to žalobca poukazoval už v žalobe, a teda v žalobe poukazoval na vznik vecného bremena vydržaním. Následne

po vyslovení predbežného právneho názoru alternatívne poukázal na vznik vecného bremena vydržaním, čo súd považoval za zmenu žaloby a nepripustil ju z dôvodov, ktoré vyplývajú z bodu 19. rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, z akého dôvodu nemohli byť výsledky doposiaľ vykonaného konania podkladom na konanie o zmenenej žalobe, ak vôbec bolo možného hovoriť o zmene žaloby. V tejto súvislosti žalobca poukázal na úpravu podľa § 143 CSP. Uvádza, že žiadne konkrétne výsledky konania súd neuviedol, pričom ohliadka, fotodokumentácia, výpisy z katastra nehnuteľností sú podkladom i pre konanie o zmenenej žalobe. Ak dôvodom nepripustenia zmeny žaloby bolo vyhnúť sa predĺženiu konania, poukázal žalobca na závery podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR I.ÚS 472/2014, z ktorých vyplýva požiadavka zaoberať sa vecou materiálne a nevyhýbať sa nepripustením zmeny materiálnejmu posúdeniu veci. Poukázal tiež na neodkladné opatrenie podľa rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6C/28/2021, podľa ktorého je žalobca povinný žalovaným v rade 1/ a 7/ umožniť bezproblémový prejazd a prechod po pozemku parc. č. 4597/2, ktorý tvorí príjazdovú cestu. Naproti tomu pokračovanie príjazdovej cesty tvorenej pozemkami žalovaného v rade 7/ parc. č. 1019/5 a 4597/6 už žalobca užívať nemôže. Nepripustením zmeny žaloby, a teda nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie žalobcovi znemožnil využiť jeho procesné práva, čím došlo k porušeniu práva žalobcu

na spravodlivý proces a súd prvej inštancie tiež nevykonal dôkazy, ktoré mal vykonať a boli navrhované.

4. Podaním, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 05.10.2022, sa k odvolaniu žalobcu vyjadrili žalovaní v rade 1/, 6/ a 7/. Poukázali na to, že žalobca sa domáha zriadenia vecného bremena, pričom až na treťom pojednávaní právny zástupca žalobcu jasne a zrozumiteľne takto uplatnené právo žalobcu vymedzil. Z celej žaloby je zrejmé, že si chce zľahčiť prístup ku svojej chate, k čomu sú početné rozhodnutia tak odvolacích súdov, ako aj NS ČR sp. zn. Rc 4/2007.

5. Podaním zo dňa 07.11.2022 k vyjadreniu žalovaným v rade 1/, 6/ a 7/ učinil vyjadrenie žalobca s tým, že sa pridrižiava už podaného odvolania. Opätovne zdôraznil, že v nadväznosti na úpravu podľa § 143 ods. 1 CSP výsledky doposiaľ vykonaného dokazovania mohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe. Podstata celého sporu je jasná a zrejmá. Žalobca kúpil nehnuteľnosť - chatu s tým, že je k nej jediná existujúca prístupová cesta, ktorá tu bola aj v čase výstavby, po ktorej sa dá bez akýchkoľvek problémov dostať

ku hlavnému vchodu nehnuteľnosti, či už pešo alebo motorovým vozidlom a túto prístupovú cestu žalobca aj užíval po nadobudnutí nehnuteľnosti až dovtedy, pokiaľ mu v tom nezačali protiprávne brániť žalovaní.

6. Podaním, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 07.12.2022, žalovaní v rade 1/, 6/ a 7/ uviedli, že trvajú na svojich podaniach a vyjadreniach.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie na základe odvolania žalobcu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a v nadväznosti na odvolacie dôvody § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie I. a IV., zároveň vyslovil, že vo výrokoch II., III. a V. zostáva napadnutý rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/38/2019-489 zo dňa 20.06.2022 nedotknutý a podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, ktorú priznal žalovaným v rade 1/, 6/, 7/ voči žalobcovi v rozsahu 100% spoločne a nerozdielne.

Odvolací súd ozrejmuje, že formulácia obsahu záhlavia tohto rozsudku zohľadňuje skutočnosť, že žalovaní 2a/ až 5/ označení v rozsudku súdu prvej inštancie, neboli stranami sporu v odvolacom konaní, pretože výroky rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré sa ich týkajú (výrok II. a V. rozsudku súdu prvej inštancie), odvolaním neboli napadnuté a sú teda právoplatné dňom 13.09.2022 ako vyplýva i z doložky právoplatnosti vyznačenej na rozsudku súdu prvej inštancie. V nadväznosti na to nebol dôvod uvádzať žalovaných 2a/ až 5/ v záhlaví tohto rozsudku (a osobitne vo vzťahu k žalovanému 2a/, ktorý zomrel dňa 02.10.2022 a žalovanému 5/, ktorý zomrel dňa 26.03.2023, teda obaja zomreli po právoplatnom

zastavení konania voči nim, nebol ani právny dôvod na postup odvolacieho súdu vo vzťahu k ich právnym nástupcom podľa § 63 ods. 2 CSP). Zároveň v záujme prehľadnosti a zrozumiteľnosti odvolací súd zachoval číslovanie žalovaných 1/, 6/, 7/ v záhlaví tohto rozsudku tak, aby korešpondovalo ich označeniu v záhlaví rozsudku súdu prvej inštancie a bolo súladné i s výrokom III. tohto rozsudku.

8. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky relevantné otázky, ktoré boli odvolaním otvorené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Tento v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z úpravy podľa § 220 CSP. Odvolací súd na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v jednotlivostiach poukazuje, v nadväznosti na čo sa obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP), ktoré však v odôvodnení svojho rozhodnutia dopĺňa, ako vyplýva z nasledujúceho odôvodnenia.

9. Odvolaciu argumentáciu žalobcu je možné rozčleniť do dvoch častí, pričom žalobca v odvolaní len súhrnne v jeho úvode vymedzil odkaz na úpravu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) CSP. Žalobca vyjadril nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého tento nevzhliadol ako naplnené predpoklady pre zriadenie vecného bremena rozhodnutím súdu v zmysle jeho návrhu z dôvodov, ktoré sú podrobne zachytené v bode 3 odôvodnenia tohto rozsudku. Druhá časť odvolacej argumentácie žalobcu sa týkala postupu, rozhodnutia a ich odôvodnenia pri nepripustení zmeny žaloby so zdôraznením toho, že žalobca historicky vznik vecného bremena popísal a uvádzal už v podanej žalobe, teda hneď na začiatku súdneho konania.

10. Pokiaľ ide o prvú časť odvolacích námietok žalobcu, považuje odvolací súd pri rešpektovaní svojej viazanosti odvolacími dôvodmi v zmysle úpravy podľa § 380 ods. 1 CSP za potrebné uviesť, že vo veci išlo o žalobu na zriadenie vecného bremena in rem rozhodnutím súdu. Ustálenie takéhoto predmetu konania jednoznačne vyplýva z tvrdení žalobcu, ktoré uviedol v predloženej žalobe, v rámci podania, ktorým upresnil konkrétne vymedzenie vecného bremena (podanie žalobcu doručené súdu prvej inštancie dňa 12.11.2019 podľa č. listu 28), ako i v rámci vyjadrenia sa žalobcu cestou právneho zástupcu žalobcu na predbežnom prejednaní sporu dňa 01.07.2020 (č. listu 189). Odvolací súd zvyrazňuje, že žalobca cestou právneho zástupcu, teda osoby vo vzťahu, ku ktorej je potrebné zohľadniť úpravu podľa článku 11 ods. 3 CSP, celkom jednoznačne svojimi tvrdeniami v nadväznosti na otázku sudkyne uviedol, že sa v danom prípade jedná o žalobu o zriadenie vecného bremena na príľahlých pozemkoch, keďže žalobca nemá iný prístup k jeho stavbe. Takéto vymedzenie uplatneného nároku bez pochybností založilo právny režim pre právne posudzovanie predmetnej veci podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj len OZ). Táto hmotnoprávna úprava umožňuje zriadiť vecné bremeno len vlastníkovi stavby (teda nie v prospech vlastníka pozemku a rovnako nie v prospech konkrétnej osoby, teda vecné bremeno in personam).

Pre zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 OZ zákon predpokladá naplnenie hmotnoprávnej podmienky, podľa ktorej nemožno zabezpečiť prístup vlastníka stavby ku stavbe inak. To znamená, že riešenie situácie vlastníka stavby zriadením vecného bremena podľa § 151o ods. 3 OZ je núdzovým riešením, kedy nie je možné iným spôsobom zabezpečiť prístup vlastníka stavby k tejto stavbe než cez príľahlý pozemok patriaci inému vlastníkovi. Odvolací súd poznamenáva, že príľahlým pozemkom v týchto súvislostiach je potrebné rozumieť nielen pozemok bezprostredne príľahlý - susediaci, teda pozemok so spoločnou hraničnou líniou, ale i pozemok, resp. pozemky, cez ktoré sa vlastník stavby môže dostať k verejnej komunikácii, prípadne ku pozemku, z ktorého sa môže dostať k verejnej komunikácii. Právna úprava podľa § 151o ods. 3 OZ teda nepredpokladá zriadenie vecného bremena v prípade existencie iného, a teda i nemej komfortného, resp. menej výhodnejšieho prístupu k stavbe, pokiaľ je takýto prístup k stavbe možný.

11. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania spoľahlivo zistil, že žalobca má k svojej chate prístup cez jeho pozemky par. č. 4597/2 (pozemok slúžiaci ako príjazdová cesta), 4597/3 (pozemok, na ktorom žalobca v čase obhliadky realizovanej súdom prvej inštancie parkoval osobné motorové vozidlo), 1019/3 a 1019/4. Takýto prístup (cez bránku, ktorú podľa vyjadrenia žalobcu znefunkčnil manžel žalobcu, po schodoch ku chate žalobcu) ešte v nedávnej dobe žalobca a jeho rodina aj využíval. Súd prvej inštancie zároveň konkrétne a v súlade s obsahom spisového materiálu označil dôkazné prostriedky, z ktorých vyplývajú dôkazy, na podklade vyhodnotenia ktorých uvedený záver prijal (vytyčovací plán založený v spise na č. listu 229, fotodokumentácia predložená stranami sporu a tiež vyhotovená

na obhliadke súdu).

Argumenty žalobcu, podľa ktorých mu možný prístup k stavbe nevyhovuje, nie je podľa záveru súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, spôsobilý naplniť hmotnoprávny predpoklad pre zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 OZ. Odvolací súd v tejto časti dopĺňa, že rovnaký záver dopadá i na tvrdenia žalobcu, v rámci ktorých tento poukazoval na okolnosti týkajúce sa jeho zdravotného stavu (problémy s očami) a pád vtedy päť ročného syna žalobcu. Nakoľko úprava podľa § 151o ods. 3 OZ pripúšťa zriadenie vecného bremena in rem v prospech vlastníka stavby výlučne v prípade, ak vlastník stavby k nej vôbec nemá iný prístup, nie je prvá časť odvolacích námietok žalobcu hodnotená odvolacím súdom ako dôvodná. Vo vzťahu ku tomuto záveru sú ako irelevantné hodnotené skutočnosti vyplývajúce z uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia podľa uznesenia Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/28/2021-42, ktoré bolo uznesením Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/18/2022 zo dňa 25.03.2022 potvrdené vo výrokoch I., III. a IV. Ide

o rozhodnutia založené na odlišných skutkových a právnych východiskách oproti prejednávanej veci, pretože v danom konaní súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vyhodnocovali osvedčenie predpokladov procesnej ochrany prostredníctvom zabezpečenia neodkladným opatrením, a teda sa zaoberali posudzovaním iných predpokladov viažucich sa k inému prostriedku právnej ochrany. Rovnako ako irelevantnú hodnotí odvolací súd i argumentáciu žalobcu poukazujúcu na osadenie železnej brány na pozemkoch par. č. 4597/6, 1019/5 žalovaným v rade 7/, na hrane takýchto pozemkov a bez povolenia príslušným stavebným úradom udeleného v čase realizácie. Odvolací súd zdôrazňuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie neposudzoval konanie žalovaného v rade 7/ z hľadiska dodržania verejnoprávnej úpravy vyplývajúcej zo stavebných predpisov. Záver o možnosti prístupu žalobcu k stavbe chaty nevyučuje ani samotné osadenie brány žalovaným v rade 7/, a to ani pri jej umiestnení na hraničnej línii označených parciel a pozemkov žalobcu.

12. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že mu nie je zrejmé, z akého dôvodu by mal vynakladať nemalé finančné prostriedky za účelom vybudovania nového prístupu ku svojej chate, odvolací súd poznamenáva, že práve v kontexte spoľahlivo a dostatočne preukázaných skutkových okolností prejednávanej veci, kedy z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že iný prístup ku chate žalobcu pre žalobcu ako vlastníka príľahlých pozemkov parc. č. 4597/2, 4597/3, 1019/3 a 1019/4 existuje, je samotná aplikovaná právna úprava pri právnom posúdení tejto veci odpoveďou na takto položenú otázku žalobcu. Zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 OZ totiž prichádza do úvahy tak, ako už je opakovane konštatované vyššie, ak iný prístup k stavbe cez príľahlý pozemok, resp. pozemky vo vlastníctve vlastníka stavby pre vlastníka stavby vôbec nie je možné zabezpečiť, teda ak takýto iný prístup neexistuje. Navyiac, pri posudzovaní splnenia predpokladov zriadenia vecného bremena v súlade s návrhom žalobcu nemôže obstať v odvolaní len všeobecne vymedzený argument potreby vynaloženia nákladov na zriadenie prístupu k stavbe žalobcu cez pozemky žalobcu. Tieto tvrdenia žalobcu nevyvedzujú ani žiadnu kvantifikáciu takýchto nákladov.

Zamietnutie žaloby, pokiaľ ide o navrhované zriadenie vecného bremena (zriadenie vecného bremena k pozemku žalovaného v rade 1/ parc. č. 4683/1) za účelom manipulácie s mrežou na okne stavby žalobcu a za účelom kosenia trávnik, vrátane realizácie tejto činnosti za použitia kosačky pri uvedenom, je v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie zdôvodnené síce stručne, avšak na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, správneho právneho posúdenia a so zrozumiteľným vymedzením podstaty rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti. Záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého nie je žaloba v tejto časti dôvodná, nakoľko sa nejedná zo strany žalobcu o vymedzenie takých dôvodov, pre ktoré by bolo nevyhnutné zriaďovať vecné bremeno a obmedzovať tak žalovaného v rade 1/ ako vlastníka príľahlého pozemku, je vecne správny a odvolací súd sa s ním stotožňuje. Zároveň dopĺňa, že pri zohľadnení tvrdení žalobcu, ktorými v tejto časti odôvodnil svoj návrh

na zriadenie vecného bremena, nie je uplatnenie prostriedku právnej ochrany práv žalobcu návrhom na zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka tým správnym hmotnoprávnym prostriedkom ochrany jeho vlastníckych práv. Len na podporu uvedeného záveru poukazuje odvolací súd na úpravu podľa § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej: Vlastníci susediacich pozemkov sú povinní umožniť na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere vstup na svoje pozemky, prípadne na stavby na nich stojace, pokiaľ to nevyhnutne vyžaduje údržba a obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb. Ak tým vznikne škoda na pozemku alebo na stavbe, je ten, kto škodu spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto povinnosti sa nemôže zbaviť. V nadväznosti na uvedené odvolací súd ako správny postup zároveň hodnotí i postup súdu prvej inštancie namietaný odvolacou námietkou, podľa ktorej súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 20.06.2022 ako dôkaz nepripustil oboznámenie fotografie, z ktorej je zrejmé, že postavením plotu je znemožnený prístup žalobcu zo zadnej strany domu k jeho zadnej stene,

a to k oknám a k ich zabezpečeniu mrežou pri odchode v záujme ochrany nehnuteľnosti - chaty, napr. pred jej vykradnutím a prakticky aj k pozemku patriacemu žalobcovi, ktorý je prirahý k domu, kde nie je možný prístup kosačkou na pokosenie trávy.

13. Druhá časť odvolacích námietok žalobcu sa týkala postupu, rozhodnutia a ich odôvodnenia, pokiaľ ide o nepripustenie zmeny žaloby podľa uznesenia vyhláseného na pojednávaní vo veci dňa 20.06.2022, ktorým súd prvej inštancie nepripustil žalobcom navrhovanú zmenu žaloby. Táto spočívala v zmene žalobného petitu a v zmene a doplnení rozhodujúcich skutkových tvrdení. Právny zástupca žalobcu navrhol upraviť petít žaloby týkajúci sa vecného bremena tak, aby súd určil, že na pozemkoch parc. č. 1019/5 a parc. č. 4597/6, zapísaných na LV č. XXXXX k. ú. N., viazne vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu cez predmetné pozemky v prospech pozemkov parc. č. 1019/4, 1019/6, 1020/1, 1019/3 a 1019/2, v súčasnosti vo vlastníctve žalobcu, teda aby pristúpil k deklaratórnemu výroku rozhodnutia na miesto výroku konštitutívneho, ktorý bol do tej doby žiadaný. Uviedol, že vykonaným dokazovaním, ktoré doposiaľ prebehlo pred súdom, je možné pripustiť aj také tvrdenia zo strany žalobcu, že vecné bremeno práva prechodu a prejazdu k týmto pozemkom vzniklo vydržaním.

Súd prvej inštancie pri nepripustení zmeny žaloby postupoval podľa § 143 ods. 1 CSP a v bode 19. napadnutého rozsudku podrobne, zrozumiteľne a vecne správne odôvodnil svoj postup a uvedené procesné rozhodnutie o nepripustení zmeny žaloby. Odvolací súd v tejto časti dodáva, že sa nestotožnil s odvolacou námietkou žalobcu, podľa ktorej žalobca už v samotnej žalobe poukazoval na to, že vecné bremeno k pozemkom tvoriacim prístupovú cestu, a teda aj k pozemkom žalovaného v rade 7/, vzniklo vydržaním. Tvrdenia žalobcu, o ktorých by mohol odvolací súd urobiť záver o takomto ich obsahu, zo žaloby nevyplývajú. Navyiac, ako je už uvedené v bode 10. odôvodnenia tohto rozsudku, z doplňujúceho podania žalobcu, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 12.11.2019 a najmä z obsahu vyjadrenia sa právneho zástupcu žalobcu na predbežnom prejednaní sporu dňa 01.07.2020, jednoznačne vyplýva tvrdenie o uplatnení žaloby o zriadenie vecného bremena, a nie o určenie, že na označených pozemkoch viazne vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu. Na tomto mieste odôvodnenia zároveň odvolací súd poznamenáva, že v súvislosti so vznikom vecného bremena je potrebné rozlišovať vo vzťahu k inštitútu vydržania okolností, podľa ktorej k vydržaniu za splnenia zákonných podmienok dochádza vo vzťahu ku právu zodpovedajúcemu vecnému bremenu a nie k vydržaniu samotného vecného bremena.

14. Zmenou žaloby na základe dispozitívneho úkonu žalobcu, o ktorej je potrebné rozhodnúť podľa § 143 ods. 1 CSP, je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe (§ 140 ods. 2 CSP). Takouto zmenou žaloby bezpochyby bolo uplatnenie určenia, že na pozemkoch parc. č. 1019/5 a parc. č. 4597/6, zapísaných na LV č. XXXXX k. ú. N., viazne na základe jeho vydržania vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu cez predmetné pozemky v prospech pozemkov parc. č. 1019/4, 1019/6, 1020/1, 1019/3 a 1019/2, ako to vyplýva z vyjadrenia sa právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 20.06.2022. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že konanie vo veci začalo doručením žaloby súdu prvej inštancie dňa 23.09.2019, pričom po upresnení žaloby a realizovanom predbežnom prejednaní sporu dňa 01.07.2020 bolo súdom prvej inštancie vykonané dokazovanie (výsluch účastníkov konania, obhliadka na mieste samom i oboznámenie listinných dôkazov) so zameraním na predmet sporu. Pokiaľ žalobca až

na pojednávaní dňa 20.06.2022 vymedzil rozhodujúce skutočnosti a navrhol deklaratórne určenie práva prechodu a prejazdu v nadväznosti na inštitút vydržania, postupoval súd prvej inštancie vecne správne, pokiaľ takúto zmenu žaloby podľa § 143 ods. 1 CSP nepripustil.

Určujúcim kritériom pripustenia, resp. nepripustenia zmeny žaloby je hospodárnosť konania (rovnako rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 179/2000). V tejto časti poukazuje odvolací súd i na závery podľa uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 94/2007, ktoré bolo vydané za účinnosti pôvodnej procesnoprávnej úpravy - § 95 Občianskeho súdneho poriadku. Jeho závery sú však v celom rozsahu aplikovateľné i na rozhodovanie súdu o zmene žaloby podľa § 143 ods. 1 CSP. Podľa týchto záverov: Zmena žaloby nesmie byť v rozpore

so zásadou hospodárnosti konania. To, či dôsledky určitého procesného postupu alebo úkonu sú v súlade s touto zásadou, posudzuje súd. Úvaha, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred žalobcom požadovanou zmenou žaloby, (ne)môžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, súvisí s predbežným hodnotením dôkazov a výsledkov vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu; preto táto úvaha patrí len súdu rozhodujúcemu o návrhu na pripustenie zmeny žaloby. Pokiaľ je ním súd prvého stupňa, žalobca nie je oprávnený napadnúť odvolaním správnosť tejto jeho úvahy, lebo

proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena žaloby, nie je prípustné odvolanie (§ 202 ods. 3 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku). Ani dovolací súd posudzujúci prípustnosť dovolania z hľadiska možnosti výskytu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku nemôže prehodnocovať správnosť tejto úvahy súdu.

V nadväznosti na citované závery uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 94/2007 vo vzťahu k prejednávanej veci odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ navrhovanú zmenu rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe v nadväznosti

na dispozitívny úkon žalobcu, učený až na pojednávaní dňa 20.06.2022, nepripustil. Žalobca bez toho, aby akokoľvek zdôvodnil svoj dispozitívny úkon, pokiaľ ide

o časový moment jeho uplatnenia, učinil tento v čase, keď v zásade už bolo uzavreté dostatočné zistenie skutkového stavu pre riadne rozhodnutie o žalobe na zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z vyjadrenia sa žalobcu a ani inak neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by dôvodne bránili žalobcovi uplatniť svoje právo

na základe zmenených rozhodujúcich skutočností skôr ako takmer 3 roky od podania žaloby. Odvolací tiež zdôrazňuje, že vo vzťahu k zmeneným rozhodujúcim skutočnostiam učinil žalobca okruh úplne nových dôkazných návrhov (výsluch označených svedkov, vyžiadanie listín). S relevantnosťou uvedených dôkazných návrhov by sa súd prvej inštancie

pri pripustení zmeny rozhodujúcich skutočností v súlade s návrhom žalobcu musel jednak vysporiadať a najmä by vo vzťahu k žalobe založenej na zmenených rozhodujúcich skutočnostiach musel zamerať dokazovanie na úplne iné okolnosti (podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu), než aké boli predmetom dokazovania

do momentu zmeny žaloby a následne posudzovania v konaní, ktoré k momentu realizácie tohto dispozitívneho úkonu žalobcu trvalo takmer 3 roky. Prípadná použiteľnosť niektorých listinných dôkazov alebo iných doposiaľ vykonaných dôkazov i pre konanie o zmenenej žalobe je podľa názoru odvolacieho súdu ťažiskovo, vzhľadom na dĺžku konania a obsah vykonaného dokazovania vo vzťahu k premetu sporu, argumentom, ktorý nemôže obstáť. Úvaha sudcu pri rozhodovaní o pripustení/nepripustení zmeny žaloby by mala zahŕňať vyhodnotenie tej skutočnosti, či výsledky doterajšieho konania ako celku, čo odvolací súd zdôrazňuje, môžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe. Takáto úvaha nie je teda výsledkom svojvôle a nebolo tomu tak ani pokiaľ ide o postup súdu prvej inštancie, čo vyplýva z bodu 19. odôvodnenia napadnutého rozsudku. S ohľadom na uvedené konkrétne okolnosti týkajúce sa predmetnej veci nemožno skonštatovať ani odklon, resp. nerešpektovanie záverov žalobcom označeného rozhodnutia Ústavného súdu SR I.ÚS 472/2014. Súd prvej inštancie svoj postup a rozhodnutie o nepripustení zmeny zdôvodnil v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z úpravy podľa § 220 ods. 2 CSP (bod 19. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Na základe skonštatovania nedôvodnosti i druhého okruhu odvolacích námietok odvolací súd rozhodol podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil v odvolaní napadnutom výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne rozhodnutie.

15. Ako vecne správny potvrdil odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP i výrok o náhrade trov konania žalovaných v rade 1/, 6/ a 7/ (výrok IV.), nakoľko žaloba voči žalovaným v rade 1/ a 7/ bola zamietnutá v dôsledku čoho sú účastníkmi v konaní úspešnými (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP) a vo vzťahu k žalovanému v rade 6/ žalobca nesie procesné zavinenie na zastavení konania (§ 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

16. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP a žalovaným v rade 1/, 6/ a 7/ priznal ako účastníkom úspešným v odvolacom konaní v celom rozsahu voči žalobcovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

V rozsahu výrokov II., III. a V. odvolací súd vyslovil, že rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/38/2019-487 zo dňa 20.06.2022 zostáva nedotknutý, nakoľko tieto výroky predmetného rozsudku odvolaním žalobcu napadnuté neboli.

17. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).